

Høringsuttalelse - forslag til nytt inntektssystem for kommunene

Uttalelse avgitt av et engere utvalg utgått fra Formannskapet:

1. Gratangen kommune finner at høringsforslaget til nytt inntektssystem er preget av et spinklere faglig grunnlag enn tidligere hovedrevisjoner av inntektssystemet. Forslaget synes å vektlegge tilpasninger til politiske føringer fra kommunereformens ambisjoner om større og færre kommuner. På sikt vil dette kunne svekke inntektssystemets legitimitet.
2. Formannskapet viser til at inntektssystemet ut fra en regionalpolitisk tilnærming har vært ansett som et virkemiddel for å sikre et mål om spredt bosetting i landet, ved at det også skulle gi handlingsrom for bedre kommunale tjenester i utkantene. Dette synes fraværende i det foreliggende forslag.
3. Store deler av forslagene til nye kostnadsnøkler synes i hovedsak å være en grei oppdatering, med mindre avvik fra grunnlaget for bevilgninger i 2016. Høringsnotatet synes dog å ha en mer tvetydig tilnærming til kriteriet «antall psykisk utviklingshemmede 16 år og over». Etter henvisninger til (avvikende) beregninger fra SØF og SSB, ender notatet «etter en samlet vurdering» opp med det som i realiteten er en svakt fundert, men betydelig redusert vektning av kriteriet som for mange kommuner vil medføre et uttrekk fra de midler som skal finansiere tiltak og tjenester til mennesker med psykisk utviklingshemming. Dette forslaget betyr også at deler av finansieringen flyttes fra inntektssystemet til toppfinansieringsordningen for ressurskrevende brukere, som nærmest årlig er under press ved salderingen av statsbudsjettet. Den reduserte vektningen synes også påvirket av en betraktning om at kriteriet er overvurdert og et ønske om nedjustering også for å frigjøre ressurser til bruk mot andre nye kommunale brukergrupper, slik som for eksempel omtalt i den ambisiøse primærhelsemeldingen.
4. Et nytt strukturkriterium til erstatning for et flatt basistilskudd, endrer ved et av de grunnleggende elementer i inntektssystemet. Dette framstår også som et virkemiddel for å drive fram kommunereformens ambisjoner om færre og større kommuner. Samtidig synes forslaget ikke å treffe helt godt, for eksempel utløser det betydelige omfordelingsvirkninger også sett i forhold til kommuner som må antas å være utenfor hovedmålgruppen frivillige eller ufrivillige små: kommuner med mellom 10 000 og 20 000 innbyggere taper på forslaget, mens store kommunene kommer godt fra det. En alternativ tilnærming gitt at Regjeringen står fast på differensiering, kunne for eksempel være at alle kommuner over en viss størrelse fortsatt mottar et flatt basistilskudd som i dag, noe som vil redusere omfordelingsvirkningene for de øvrige kommunene. Valg av grenseverdi 25,4 km gir relativt sett helt uholdbare negative virkninger for et fåtall av kommunene i Troms.
5. Forslaget om å samle småkommunetilskuddet og distriktstilskuddene i to nye regionaltilskudd, men samtidig uten å presentere satser for nye tilskudd og dermed virkninger for kommunene, forsterker inntrykket av et svakt fundert høringsforslag. Det

oppleves som opplagt urimelig og uforutsigbart å stille krav om at kommunene i arbeidet med kommunereformen skal vurdere lokale utfordringer i et 30-årsperspektiv, men samtidig tidligst i kommuneproposisjonen i mai skal få helt vesentlige signaler om det økonomiske handlingsrommet regnet kun åtte måneder fram i tid.

Gratangen kommune har som mål å tilby et likeverdig offentlig tjenestetilbud ut fra dagens bosettingsmønster. Forslaget som foreligger vil i stor grad øke inntektene til landets største kommuner, noe som vil gå på bekostning av små og mellomstore kommuner. Forslaget vil svekke grunnlaget for å opprettholde offentlig tjenestetilbud i distriktene og vil dermed få en sentraliserende effekt med tanke på fremtidig bosettingsmønster i landet.

Gratangen kommune fraråder med denne bakgrunn å innføre de foreslåtte endringer til nytt inntektssystem for landets kommuner.

Gratangen, 29.02.2016

Roy Idar Sandberg (s)

Ronny Grindstein (s)